

Op weg naar een cleantech toekomst

Het landelijke praktijkcentrum voor duurzame energie en groene grondstoffen, Acrres, vierde zijn vijfjarige bestaan op 7 maart 2013 in Lelystad met een symposium getiteld 'Op weg naar een cleantech toekomst'. Wetenschappers, bestuurders en ondernemers belichtten het onderwerp duurzame energie vanuit diverse invalshoeken.

Frank de Vries

Op dit moment is het aandeel duurzame energie in het totale energieaanbod 4,3 procent in Nederland. De overheid heeft de ambitieuze doelstelling te groeien naar 16 procent in 2020. Het vergt niet alleen een enorme investering in alternatieven, maar in de concurrentieslag met gangbare energie moeten die alternatieven het tot heden altijd afleggen. Kolenprijzen zijn nu erg laag en het stoken van kolencentrales is daarmee een veel goedkoper alternatief dan bijvoorbeeld gascentrales en het aanwenden van alternatieven als algen, biomassa, wind- of zonne-energie. Zonder subsidies is het al helemaal niet mogelijk om alternatieve energiebronnen draaiende te krijgen. De groep mensen uit de alternatieve energiemarkt kijkt 'hoopvol' naar de overheid. Gaat die strategische keuzes maken?

Liksteen

Tijs Breukink toont vol trots een liksteen aan de zestig deelnemers aan de bijeenkomst van Acrres. "Deze liksteen is met hulp van vergiste mest en algen gemaakt", zegt het bestuurslid van Wageningen UR. "En we hebben inmiddels ook al paardenvoeding uit biograndstoffen kunnen produceren." De zogenoemde *biobased economy* is, aldus Breukink, in Flevoland gestart met de aanleg van windmolenparken om vervolgens door te schakelen naar het Acrres-praktijkcentrum.

Oeroud

Emeritus hoogleraar duurzame ontwikkeling en voedselzekerheid Rudy Rabbinge van Wageningen UR weet dat het gebruik van biomassa niets nieuws is: "Al tweeduizend jaar voor Christus werden hout en vezels gebruikt." Rabbinge ziet

de biodiesel niet als de ultieme oplossing voor het energievraagstuk in de wereld. "Voor de vervanging van 5,75 procent van onze brandstof door biodiesel hebben we 1,4 miljoen hectares koolzaad nodig en dat is de helft van heel Nederland. Hij ziet het oplossen van het mondiale energievraagstuk vooral in het toepassen van meerdere alternatieven tegelijk. Dus zowel gebruik maken van zeewier, algen en reststromen als zon en wind. Hij wijst op de geweldige bronnen van moeder natuur: "In moedermelk zitten 300 verschillende suikers." Volgens hem is het zaak om naast de petrochemische route, het 'kraken' van biomassa, ook gebruik te maken van de biochemische route bij de *biobased economy*. "Planten doen het 'kraakproces' zelf zodat je direct de bruikbare stoffen uit planten kunt halen."

Welvaart

Directeur Manon Janssen van het energieadviesbedrijf Ecofys, poneert de stelling dat de complete vraag naar alternatieven in de energiemarkt moet passen binnen onze welvaart. Zij vertelt dat we 38 procent van onze totale energiebehoefte besteden aan wonen en 22 procent aan eten. Daarnaast wordt 18 procent van de totale energiebehoefte gestopt in transport van onszelf (auto en vliegtuig) en goederen, 12 procent in vrije tijd en 10 procent in verzorging en medische zorg. Het 'stokpaardje' van Janssen is energie-efficiëntie. "Ik weet dat dit onderwerp niet sexy is; het gaat nu eens niet over grote biomassafabrieken, maar louter om het efficiënt omgaan met de huidige energiebronnen." Grote frictie in de ontwikkeling van alternatieve energie zijn de enorm lage kolenprijzen nu, weet Janssen. "Daar krijgen we vanuit de alternatieve energie-initiatieven veel last van."

Zij weet dat we actief beleid nodig hebben om naar 16 procent duurzame energie te koersen in 2020. "Mensen lijken op een eekhoorn en denken vaak niet verder dan drie tot zes maanden. Dat doet een eekhoorn ook, die begint in het voorjaar aan zijn wintervoorraad. Voor een stevige duurzame energiemarkt moeten we twintig jaar vooruit kunnen en willen denken."

Roer om

Rabbinge onderschrijft de langetermijnvisie en memoreert een voorbeeld uit de tuinbouw. "Onze tuinbouwkassen zijn van 'energieslurpers' omgebouwd naar energieleveranciers. Een dergelijk kunstje moeten we elders ook gaan toepassen. We moeten bijvoorbeeld de moed hebben als overheid om onze kolencentrales te sluiten naar analogie van het sluiten van kerncentrales in Duitsland. En vervolgens kunnen we de alternatieve energie-initiatieven opwerken en exploiteren."

Ook Marieke van der Werf, ex-Kamerlid voor het CDA en woordvoerder energie en duurzaamheid, vraagt om een duurzaam rijks overheidsbeleid. Ze wijst op de enorme emoties die losbreken in energieland: een sterk verzet tegen aardgasboringen in Groningen, veel verzet tegen diverse windmolenparken en het grote verzet tegen mogelijke CO₂-opslag onder de grond bij Barendrecht. Ondanks de in haar ogen terechte emotie en ophef vraagt Van der Werf een duidelijk duurzaam energiebeleid van onze overheid. "We staan nu stil op dit punt, mede door de economische recessie, en dalen sterk in de wereldranglijst van duurzame landen. Een gemiste kans in haar ogen. Ondertussen gaat Acrres door met diverse projecten in de alternatieve energie. Onderzoekster Rommie van der Weide van de Wageningen UR wijst ook op de enorme 'tegenwind' vanuit de gangbare energie, maar ook vanuit Duitsland. "Onze vergistingsfabrieken hebben het economisch erg zwaar door de lage huidige energieprijzen en ook door het enorme aanbod aan windenergie vanuit Duitsland." In haar ogen is een toepassingscentrum als Acrres juist nu zo belangrijk om alternatieven te vinden, te testen

VAN BIOMASSA TOT LIKSTEEN

Bestuurslid Tijs Breukink van de Wageningen UR toont trots de liksteen.

Foto: Frank de Vries

en te helpen in de markt te komen. De pilots in Lelystad als het gaat om energie uit mest, raffinage van maaisstengels en de voorbehandeling van goedkope grondstoffen om moeilijke verteerbare cellen kapot te maken, evenals algenvijvers, moeten zich in de grote markt nog bewijzen. Op kleine schaal draaien ze al, maar de grote vraag is of deze alternatieven voldoende capaciteit en tegenwicht vormen voor de gangbare energiesector.

